

## HORVÁTH-BORS NÓRA

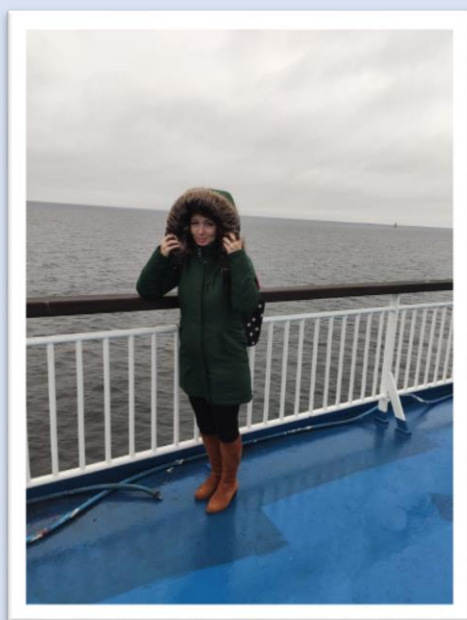
### *Bevezetés a finn oktatási modellbe*

Helsinki, Finnország

2022.11.31. – 2022.11.04.

Helsinki kikötője Finnország déli részén a Balti-tenger partján található, az ország legforgalmasabb és az északi országok második legnagyobb kikötője. A főváros szoros történelmi kapcsolatot ápol Stockholm, Tallinn és Szentpétervár városokkal. Helsinkiből komppal eljuthatunk Stockholm, Tallinn, Rostock, Travemunde, valamint Gdynia városába.

Mi épp a Ms Finlandia fedélzetén hajózzunk az észti főváros, Tallinn felé. A tengerjáró hajónk kilenc emeletes, és 2080 utas, valamint 610 autó befogadására alkalmas. Több bár, étterem, és még egy koncert terem is található rajta, nemsokára a Jayho nevű finn zenekar lép fel.



Tallinn Észtország fővárosa, az ország legnagyobb városa. Fontos kulturális, oktatási, politikai, pénzügyi, kereskedelmi és gazdasági központja a balti régióknak. Történelmi belvárosa 1997 óta a UNESCO világörökség listáján található. Tallinn látnivalói zömmel a városközpontban található és gyalogszerrel könnyen elérhetők.

Két kompjárat között összesen hat óránk volt a ködös, szemerkélő esőben felfedezni a nevezetességeket:

- Megnéztük az óvárost a középkori várfallal és tornyaival, a Városházát, Európa egyik legrégebbi gyógyszertárát,
- Az Alexander Nevski hagymakupolás, ortodox templomot,
- És a Tengerészeti Múzeumot, ahol lemásztunk egy tengeralattjáróba, és egy jégtörő hajó belsejét is felfedeztük a gépházzal együtt.
- A legmegrendítőbb élményt azonban az orosz nagykövetség előtt elhelyezett háborúellenes plakátok adták.

Finnország területén 40 nemzeti park és közel 3000 védett terület található, összesen mintegy 15 ezer km<sup>2</sup>-en. Többségüket az Erdészeti Igazgatóság, a Metsähallitus tartja fenn, gondoskodik a turistaösvények karbantartásáról, az utak mentén pihenő, tűzrakó helyek és szállások kiépítéséről, amelyeket a túrázók ingyen vehetnek igénybe. Csak arra kell figyelni, hogy ha megmelegedtünk a paráznál vagy sütögettünk rajta, mi is gondoskodjunk tüzifáról. Vannak fokozottan védett területek, melyeket az érintetlen biológiai sokszínűség megőrzése miatt turisták nem is látogathatnak.

Ma bejártuk az egyik legközelebbi természetvédelmi területet, a Nuuksio Nemzeti Parkot. A parkot 1994-ben alapították, és az emblémája a szibériai repülőmókus, mert nagy számban él ezen a területen. A sárga jelzésű túraútvonalon haladtunk a folyamatosan változó domborzati viszonyok és növényvilág mentén. A főleg a pilisi tájhoz szokott szemünknek különleges látványt nyújtott a tiszta vízű tavak, az élénkzöld mohás sziklák és a fenyveserdők egymásutánja. Utoljára 18 évvel ezelőtt túráztam finn tájakon, akkor a lápvidék tőzeglápjára helyezett pallósorain haladtunk egy főiskolai Erasmusos csapattal. Sok minden megváltozott azóta, de egy dolog biztosan nem: hogy Finnország a kedvenc országom.



A világ egyik legnagyobb kiterjedésű tengeri erődje Helsinki partjainál található több szigeten. Eredetileg a svéd királyság védelmére építették 1748-ban. 1808-tól orosz fennhatóság alatt állt, egészen Finnország függetlenségének elnyeréséig. Ma kedvelt úticélja a fővárosiaknak, akik a Margit-szigethez hasonló módon piknikezni vagy sétálni mennek át a zöld területre. A szigeten található több múzeum, a Maneesi fegyverárzenál, valamint a Vesikko, Finnország egyetlen tengeralattjárója. Amikor télen az öböl megfelelő vastagon befagy, a kompokat a jégen közlekedő buszjáratok váltják fel.

Iskola után alig pár óránk maradt, hogy még világosban körbejárjuk a szigetet, végigsétáljunk a tengeri erőd tetején, szemügyre vegyünk a 19. századi ágyúárzenált, és végül betérjünk az egyetlen még nyitva tartó kávézóba egy áfonyás pitére.

18 tanár társammal együtt ezen a héten azért vagyunk Helsinkiben, hogy megismerjük és megértsük a világon egyedülálló finn oktatási modell lényegét. A francia, portugál, német, bolgár, lett, litván és francia guyanai kollégákkal mind abban bízunk, hogy a páros és csoportos

gyakorlatok, drámajátékok, valamint a leginkább várt csütörtöki iskolalátogatás során hasznos, gyakorlati tudással gazdagodhatunk. A trénerünk, Mia szerint, ha csupán két szóval kéne jellemezni a titkos finn receptet, akkor így hangzana: bizalom és egyenlőség.

Nincsenek intézményi ellenőrzések, mert az iskolák megbíznak az államban és az állam az iskolákban. Minden iskola ugyanolyan feltételeket biztosít, bárhol is legyen az országban, az oktatás pedig a bölcsődétől kezdve az egyetemi diploma megszerzéséig teljesen ingyenes. Holnap a pozitív pedagógiával és a kooperációval foglalkozunk, ismét tudósítok majd dióhéjban.



A pozitív pedagógia fontos eleme a finn oktatásnak, olyan nagy hangsúlyt fektetnek rá, hogy 2014-ben bekerült a nemzeti alaptantervükbe. Az alapdokumentum abból indul ki, hogy a mindennapi életben használt készségek és képességek nem bonthatók le szigorúan tantárgyakra. A felnőtté válás és társadalmi együttműködés érdekében ezeket is fejleszteni kell minden szaktárgy tanítása során. A finn oktatási szakemberek szerint csak akkor működhet sikeresen az 5,5 milliós népességű társadalmuk, ha az iskolában legfőképpen arra koncentrálnak, hogy melyik diák miben jó, mik az erősségei, és ezt fel is tudja ismerni, valamint alkalmazni. Mi is ezt játszottuk ma kisebb csoportokban az úgynevezett erősség-kártyák segítségével. A kártyák letölthetők, de meg is vásárolhatók a következő oldalon:

<https://positive.fi/en/we-are-positive/>

Iskola után először az ittlétünk során a gyros-pizza-tészta-hamburger gasztróélményt megtörve egy tradicionális finn étteremben ebédeltünk, ahol megkóstoltuk a sült rénszarvashúst krumplipürével, vörösfonyával, és a szintén közkedvelt mákos-mocsári hamvas szedres crème brûlée-t.

Ebéd után a Sziklatemplomba látogattunk, ami a modern finn építészet egyik legérdekesebb alkotása. Gránitsziklába vájták bele, de a hatalmas tetőablakon elég fény jut be az épület belsejébe. Az 5-8 méter magas falak vakolatlan, festetlen sziklák. Az 1969-ben épült templom kitűnő akusztikája lehetővé teszi, hogy rendszeresen tartsanak benne hangversenyeket is. A templomot nagyon sokan látogatják, főleg külföldi turisták. Évente átlagosan 500 ezren. Olyan szerencsések voltunk, hogy épp ottjártunk alatt tartott főpróbát a ma esti templomi akusztikus koncertjére Michael Gira, az amerikai experimentális rock zenekar, a Swans frontembere.



Ma az Alppilan Lukio (felső évfolyamos) Középiskolában hospitálhattunk. Ebben az iskolatípusban 16-19 éves diákok tanulnak, és a 2-4 éves tanulmányaikat egyéni tanterv alapján végzik. Az iskola diáknagykövetei először körbevezettek az épületen, az óralátogatásokat követően kötetlenül beszélgethettünk velük, majd együtt ebédeltünk a minden tanuló számára ingyenes menzán. A mai ebéd friss saláta, cékla, barnakenyér és párolt lazac volt krumplival. Megtudhattuk tőlük, hogy:

👤 Min változtatnának, ha ők lennének az oktatásért felelős döntéshozók? - Semmin, talán csak azon, hogy a nagyon távol eső vidéki iskolákat sem zárják be, akárhány tanuló is jár oda.

👤 Mivel szeretnének később foglalkozni, melyik szakma a vonzó számukra? - Orvos, ügyvéd és angol tanár volt a legtöbb válasz.

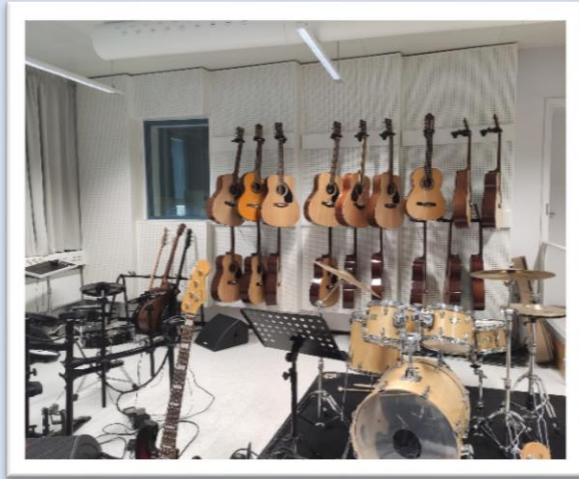
👤 Mi a legjobb a saját iskolájukban? - A közösség, a barátaik és a kenyér a menzán. 😊

👤 Mit csinál a tanár, ha nem írnak házi feladatot, vagy nem figyelnek az órán? - Ha egy diák nem tanul, az nem a tanár baja, hanem az övéké.

👤 Hány nyelven tanulnak? - A finn, a svéd és az angol kötelező, a választott nyelvek általában a spanyol, a francia és a német.

👤 Van-e egyenruha, köpeny vagy dress code? - Nincs, és nem is tudják ezt elképzelni, mert az önkifejezés fontos része az életüknek.

A mai nap tapasztalataival kiegészítve, ha csak néhány szóval kéne jellemezni a finn oktatási rendszert, a sorrend nálam így hangzana: bizalom, egyenlőség, önállóság, önkifejezés, művészet.



A mai nap már a búcsúzásé volt, de az oklevelek átvétele után mindannyian címet cseréltünk egy lehetséges jövőbeli iskolai együttműködés vagy baráti látogatás érdekében. Délután

Helsinki Szentendrét, Porvoot látogattuk meg, ahol a magyar városhoz hasonlóan a meredek macskaköves utcákban egymást érik a galériák, hangulatos kávézók és éttermek. A hosszú, fárasztó napot pedig a Löyli szaunában zártuk, ami azért különleges, mert közvetlen kapcsolata van a tengerrel. Bevallom, hogy mindenképpen szerettem volna kipróbálni, hogy milyen a 8 fokos vízben megmártózni a forró szauna után, de a jeges északi szélben csak vádliig sikerült bemelegednem. 🥶

